

PESTPROTOCOL

Dit pestprotocol heeft als doel, alle kinderen zich veilig te laten voelen op onze school zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen willen wij een eerste stap in de goede richting zetten om het pesten aan te pakken.

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, op regelmatige basis. Belangrijk is dat alle betrokken partijen het verschil weten tussen plagen en pesten.

Plagen	Pesten
Gelijkwaardigheid – gebeurt tussen gelijken	Machtsverschil – ongelijke strijd
Onbezonnen	Gebeurt berekend
Wisselend “slachtofferschap”	Hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
Af en toe – van korte duur	Vaak/voortdurend
Is meestal te verdragen, maar kan ook kwetsend zijn.	Is negatief en altijd kwetsend bedoeld

1. Preventief pestbeleid

Wij streven naar een optimaal school- en klasklimaat, met aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden. We stellen een vriendelijk en veilig klimaat, met orde en regelmaat, op prijs. Pas als een kind zich veilig voelt kan het zich optimaal ontwikkelen. Daarom hanteren we in alle klassen afspraken en bespreken die met de leerlingen en met de ouders. Met behulp van 'Toeka', een speels programma dat de ontwikkeling van sociale en emotionele vaardigheden stimuleert, zetten we om de twee maanden één sociale vaardigheid in de kijker. Deze vaardigheden worden dan ook beoordeeld op het rapport.

Periode	Sociale vaardigheden	Kleuters	1 ^{ste} graad	2 ^{de} graad	3 ^{de} graad
September-oktober	Beleefdheid	"zo doe ik het goed"	"een lieve groet, een goede dag, dat is wat zeker altijd mag"		"beleefdheid kost geen moeite"
November-december	Complimenten geven	"dat heb je goed gedaan"			"een vriendelijk woord kost geen moeite"
Januari-februari	Omgaan met gevoelens	"ik voel me zo"			"assertief ja, agressief nee"
Maart-april	Respect vragen en geven	"iedereen is anders en dat mag"			
Mei-juni	samenwerken	"samen gaat het beter"			"alle handen in elkaar"

Onze schoolregels

Wij helpen elkaar
zijn beleefd tegen iedereen
schelden of lachen niemand uit
luisteren naar elkaar en laten elkaar uitpraten
spelen samen, iedereen hoort erbij
zijn vriendelijk en bieden hulp waar het nodig is
hebben respect voor elkaar en ook voor ieders materiaal
werken zelfstandig, zonder anderen te storen
zwingen in de rij en in de klas

Deze schoolregels hangen duidelijk zichtbaar op in alle klassen

Actieplan

Start schooljaar:

- bespreken van de school- en klasregels
- bespreken van het pestprotocol – ondertekening door leerlingen
- ouders hierover inlichten tijdens de info-avond
- afspraken maken m.b.t. het aanbieden van spelmateriaal
- Toeka: verjaardag ---- les: sociale vaardigheden
- opstart leerlingenraad (vanaf 3de leerjaar)

Doorheen het schooljaar:

- aan de hand van werkbundel de leerlingen het verschil aanleren tussen plagen-pesten-conflicten
- groepsgesprekken m.b.t. pesten
- activiteiten organiseren welke de groeps sfeer bevorderen
- Toeka-activiteiten
- coöperatieve werkvormen
- leerlingenenquête
- project “week van de vriendschap”
- project “talenten”
- regelmatig bespreekbaar maken van het pestprotocol
- gebruik van de gevoelenskalender en de gevoelenskoffer
- leerlingen positief stimuleren en motiveren

Communicatie:

- pestprotocol zie website
- tweemaandelijks info naar ouders m.b.t. de sociale vaardigheden
- folder m.b.t. pesten
- tijdens de info-avond de ouders inlichten over de school-en klasafspraken

2. De STOP-methode

Op onze school proberen we de stop-methode te integreren, dit is een veelgebruikte methode om kinderen te leren hoe met elkaar om te gaan. Dit betekent eigenlijk dat het geplaagde kind letterlijk STOP aangeeft, niet alleen met woorden maar ook met een gebaar. Als het andere kind daar niet op reageert en “door de stop gaat” dan wordt het probleem gemeld bij de leerkracht. De leerkracht tracht te bemiddelen en maar laat de kinderen zelf tot een oplossing komen. Lukt dit dan is het probleem van de baan, lukt dit niet dan zal de leerkracht het probleem zelf oplossen.

3. Indien er toch sprake is van pestgedrag

Indien er toch sprake is van pesten, willen we er als school alles aan doen om dit te bannen.

Om pesten te bestrijden zullen we de volgende vijf groepen moeten meenemen.

a. De leerkracht: –signaleren en aanpakken

Leerkrachten hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leerkrachten worden ondersteund door de zorgcoördinator en directie. De zoco zal, indien nodig, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaan. Leerkracht en zoco houden elkaar steeds op de hoogte.

b. De ouders

In deze fase zal de leerkracht of de zoco, afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Leerkrachten en ouders proberen in overleg samen te werken. De leerkracht of de zoco biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester.

c. Hulp aan de pester

Er wordt met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar een oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te aan te tonen, gekoppeld aan afspraken. Het advies is om de pester even de gelegenheid te bieden om zijn gedrag aan te passen alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Dit is afhankelijk van de ernst van het gedrag.

Begeleiding van de pester:

- *Praten, zoeken naar de reden van het ruzie maken/plagen/pesten.

- *Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.

- *Excuses laten aanbieden.

- *Laten inzien welke leuke kanten het gepeste kind heeft.

- *Pesten is verboden, verwijzen naar het pestprotocol (afpraak). De stop-methode bespreken met het kind. Straffen als het kind pest, belonen (schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt.

d. Hulp aan het gepeste kind

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer geboden worden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief anderen worden boos.

Begeleiding van het gepeste kind:

- *Medeleven tonen en luisteren, vragen hoe en door wie er gepest wordt.

- *Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat hij/zij doet voor, tijdens en na het pesten.

- *Huilen of heel boos worden is juist wat de pester wil uitlokken. De leerling laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.

- *Zoeken naar en inoefenen van een andere manier van reageren.

- *Het gepeste kind laten zien waarom een kind pest.

- *Nagaan welke oplossingen het kind zelf wil.

- *Sterke kanten van de leerling benadrukken.

- *Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders opstelt.

- *Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester.

- *Het is onverstandig het gepeste kind over te beschermen. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog kan toenemen.

e. Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen pesten te maken, zijn volgende acties nodig.

*Pesten aan de orde stellen in de klas, bv door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoording en ook gebruik maken van verschillende werkvormen.

*Als de leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven, of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.

*Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve laten ondervinden.

f. Hulp aan de ouders

Ouders van de gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met het kind open, luister naar je kind, blijf in gesprek.
- Pesten op school kunt u het best met de leerkracht of zoco bespreken, niet met de pester of met de ouders van de pester.
- Door positieve stimulering (schouderklopjes) kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer u kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun u kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van de pester

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek, elk kind kan een pester worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goeie gedrag van je kind.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.
- Stimuleer u kind tot het beoefenen van een sport.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goeie gedrag van je kind.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

4. PESTBELEID

Stappenplan anti-pestprotocol

Iedere melding van pestgedrag moet met de nodige zorg behandeld worden.

Op het ogenblik dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

STAP1

Bij plaag/pestgedrag proberen leerlingen er eerst zelf uit te komen (zie blad –STOP-methode)

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt, zal het probleem met de leerkracht besproken worden. De leerkracht maakt afspraken met de leerlingen om het pestgedrag te stoppen, zij brengt de zoco op de hoogte.

STAP2

De leerkracht heeft een gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag te stoppen. Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag, zal de leerkracht het probleem ook bespreken met de andere leerlingen. Er wordt benadrukt dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school.

Het melden van pesten is geen klikken.

Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen.

STAP3

Indien het pestgedrag niet stopt of indien er reeds eerdere meldingen geweest zijn wordt de zoco ingeschakeld en zal afhankelijk van de noodzaak de 'No blame' methode toegepast worden. In deze fase worden de ouders op de hoogte gebracht. Gemaakte afspraken worden na één week geëvalueerd. Alle afspraken en acties en evaluaties worden besproken met de betrokken partijen (ouders, lln, lkr, dir, zoco) .

STAP4

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerlingen en zoco, de evaluatie wordt besproken met leerkracht en met de ouders .

Zijn de effecten positief dan worden de acties langzaam afgebouwd. Indien het pestgedrag niet stopt worden er nieuwe acties ondernomen, eventueel kan er deskundige hulp ingeschakeld worden. Ook deze acties worden terug geëvalueerd.

Opmerkingen: *Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht genoteerd in een klassenmap. Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.

STAP5

In overleg met alle partijen kunnen er maatregelen genomen worden om het aanhoudend pestgedrag te bestraffen.

Deze maatregelen kunnen gaan van:

- tijdelijk plaatsen van de pester in een andere klas
- niet deelnemen aan activiteiten
- schorsing voor maximum 2 dagen

.....

5. Evaluatie

Dit pestprotocol is door team en directie vastgelegd en wordt elke schooljaar opnieuw geëvalueerd.